

Ook de meest ervaren journalisten in de Gazastrook zijn verbijsterd door wat ze nu meemaken

Achtergrondartikel uit het ND, door [Jan van Benthem](#), woensdag 1 november 2023

De ervaren Palestijnse journalisten Marwan al Ghoul en zijn neef Fares Akram hebben al veel meegemaakt. Toch kunnen zij het geweld van de nieuwe oorlog tussen Israël en Hamas niet bevatten. Terwijl ze verslag doen, proberen ze hun familie te redden en te helpen.

Marwan al Ghoul tijdens een verslag voor CBS News over een aanval in Rafah. Beeld ND screenshot

GAZA – HAMILTON

In de Gazastrook is het punt bereikt waarop de betekenis van ‘vechten om te overleven’ rauwe werkelijkheid is geworden. Het schokt Marwan al-Ghoul, producer voor CBS News in de Gazastrook. ‘Ik zag mensen die vchten om toegang te krijgen tot het ziekenhuis’, herhaalt hij enkele keren in de korte momenten dat telefonisch contact met hem mogelijk was.

Marwan is net terug in Rafah van een gevaarlijke tocht naar het noorden van Gaza, waar hij en zijn familie wonen. Het is de laatste keer dat het kon: ‘De weg van Gaza naar Rafah is geblokkeerd. Gaza is nu echt verdeeld in noord en zuid. Mensen in het noorden schuilen in scholen van UNWRA (de VN-organisatie voor hulp aan Palestijnse vluchtelingen, red.) of zijn naar het zuiden gegaan.’

Een normaal gesprek is niet mogelijk; om de halve minuut wordt de verbinding verstoord. Dus probeert Marwan zolang de lijn weer even werkt, de situatie te beschrijven.

Marwan (midden) met twee leden van zijn team in Rafah, 19 oktober. - beeld Facebook

Marwan werkt al sinds 1988 als cameraman, producer en verslaggever en heeft al sinds de jaren negentig contact met de Evangelische Omroep, en later ook met het *Nederlands Dagblad*. Maar dit is iets wat hij nog nooit heeft meegemaakt. Zelfs in het geweld en de verwoesting in de oorlogen van 2008-2009 en 2014 was er niet de diepe wanhoop die er nu is. Altijd was er nog de stad waar je woonde, de familie waar je terecht kon. 'Nu zijn ruim een miljoen mensen ontheemd en ze weten niet meer waar hun familie is, telefoon- en internetverbindingen werden een dag lang zelfs helemaal verbroken. De mensen zijn boos van radeloosheid.'

Niet iedereen van Marwans familie was op tijd weggegaan uit het noorden van de Gazastrook.

Zelf probeert Marwan zijn angst voor het lot van zijn familie te onderdrukken door zo professioneel mogelijk zijn werk te doen als journalist en de situatie te beschrijven, ook voor CBS. Als producer voor die zender was Marwan een van de weinigen die tot begin deze week nog door grote delen van de Gazastrook trok – en zo de situatie in het hele gebied zag. In de klank van zijn woorden is zijn verbijstering te merken. 'Er is overall enorme verwoesting. Vanuit het noorden van Gaza-stad ben ik naar het centrum gegaan, naar het Al Shifa-ziekenhuis. Duizenden mensen schuilden daar, zwaargewonden lagen in bed of op de grond, vaak nog bloedend omdat er op geen enkele afdeling genoeg dokters of bedden zijn. Wat ik zag, waren allemaal burgers en vooral kinderen en vrouwen.'

36 doden in één keer

Niet iedereen van Marwans familie was op tijd weggegaan uit het noorden van de Gazastrook. 'Ik ben OK', herhaalt hij nadat de lijn weer wegviel, 'maar de familie van mijn broer is wel getroffen.'

Als hij een andere telefoon te pakken krijgt, probeert hij met WhatsApp-berichten de brokstukken aan te vullen. In het huis van zijn neef Majed Mohammed al-Ghoul in het al-Shati-vluchtelingenkamp schuilden meerdere gezinnen, vertelt hij. Allemaal familie. Ze zijn alle 36 in één keer omgekomen bij een luchtaanval.

Zelf heeft Marwan een deel van de familie meegenomen naar Rafah in het zuiden, maar ook daar vinden aanvallen plaats. Hij was met een filmteam pal bij de plek waar een zware bom insloeg. 'Ik zag tientallen doden en gewonden en hoe mensen met hun blote handen slachtoffers onder het puin weghaalden en probeerden een ambulance te bereiken. Maar ze moesten ze zelf naar het ziekenhuis dragen. Nu zijn er minder aanvallen in Rafah, maar er is een enorm gebrek aan water, voedsel en medische middelen.'

Lees verder na de foto.

Fares Akram tijdens zijn werk als correspondent van AP in Gaza, na een aanval. - beeld Fares Akram al Ghoul

omverwerpen van Hamas

Marwans neef Fares Akram al-Ghoul was in het conflict van 2021 de laatste die uit het kantoor van Associated Press in Gaza wegging, pal voordat een zware Israëlische bom het gebouw met de grond gelijk maakte. Diezelfde week bekritiseerde Fares, de correspondent van AP in de Gazastrook, Hamas omdat hij raketten pal bij woningen en scholen opstelde en afschoot. Het was een van de vele artikelen waarin Fares de terreurorganisatie verantwoordelijk stelde voor het lot van de burgers in de Gazastrook.

Nu moet hij op een zenuwslopende afstand vanuit Canada het conflict volgen. 'Ik kon niet op tijd terug, want mijn paspoort werd door de Palestijnse Autoriteit niet op tijd verlengd. Anders was ik terug geweest in de Gazastrook. Zeker toen ik op 7 oktober de omvang van de aanval van Hamas zag en me realiseerde dat er een lange oorlog zou komen, die zou kunnen eindigen met het omverwerpen van Hamas en de komst van een ander bestuur over Gaza.'

Ondanks de dood van zijn vader door toedoen van Israël, ziet Fares de terreurbeweging Hamas als hoofdverantwoordelijke voor de ellende in Gaza.

Tegelijk brengt Fares met zijn goede internetverbindingen via een WhatsAppgroep de berichten van de hele familie bijeen. 'Mobiele telefoons zijn vaak nauwelijks geladen. Mensen brengen ze vaak naar iemand die zonnepanelen heeft om ze wat op te laden. Internet is er ongeveer twee uur per dag. Via WhatsApp kunnen mijn familie, mijn broer en twee zussen zo elkaar toch laten weten hoe het gaat.'

'We besloten als familie dat het het beste was om te luisteren naar de waarschuwing van de Israëli's om naar het zuiden te gaan', vertelt Fares. 'We wilden geen herhaling van 2009, toen mijn vader en een neef werden gedood.' Zijn vader, Marwans broer Akram, werd in 2009 gedood door een Israëlische luchtaanval op de boerderij van de familie. Akram was eerder afgetreden als rechter in Gaza, omdat hij niet onder Hamas wilde dienen.

'Een deel van de familie is met Marwan naar Rafah getrokken. Een ander deel zit ook ten zuiden van de lijn die Israël aangaf, in Deir al-Balah, de 'dadelstad'.'

Fares heeft zijn eigen gezin al eerder in veiligheid gebracht, in Canada. 'Dat besluit viel na de oorlog in 2014. Die was hard en in 2015 besloten we te vertrekken. We hebben nog even gewacht, om het leven in Gaza nog een kans te geven, maar in 2017 zijn mijn vrouw en twee dochters toch naar Canada gegaan.'

misleiding en de stormvloed

Ondanks de dood van zijn vader door toedoen van Israël, ziet Fares de terreurbeweging Hamas als hoofdverantwoordelijke voor de ellende in Gaza. Hij zag al eerder de tekenen van het grote conflict

dat zou komen. 'Wat er is gebeurd, op 7 oktober, is ongelooflijk. Maar Hamas noemde die wrede aanval de Al Aqsa Storm (Al Aqsa is de moskee op de Tempelberg in Jeruzalem, red.). En afgelopen jaar, bij de herdenking van de oprichting van Hamas, hadden ze op die rally al de slogan 'Wij komen met een stormvloed.'

Er waren bij de grensprotesten in 2018-2019 ook al Hamasleiders die zeiden dat Hamas bereid was offers te accepteren, dat ze de grens overal zouden doorbreken om Joden te doden en in gijzeling te nemen. En toen tijdens het conflict tussen Islamitische Jihad en Israël in mei dit jaar Hamas aan de kant bleef, zeiden ze als antwoord op kritiek: 'Wij sparen onze krachten voor de grote slag'.

minachting voor het leven

Toch kwam de brute aanval als een verrassing. 'Ik weet niet of Hamas er in geslaagd was, Israël toch te misleiden en te doen alsof ze echt geïnteresseerd waren in het besturen van Gaza en daar de situatie te verbeteren', zegt Fares erover. Hamas deed zich zo wel voor en zelfs Fares begon erin te geloven. 'Ik dacht dat de oorlog van 2021 de laatste was en dat die vooral bedoeld was om meer toezeggingen van Israël te krijgen. Ik dacht ook dat Hamas vooral geïnteresseerd was in het consolideren van zijn gezag. Toen ik dit jaar in de Gazastrook werkte, zijn mijn vrouw en kinderen ook nog terug geweest, in juli en augustus. Ze zagen de familie weer, het was er mooi, iedereen was vriendelijk, het ging beter, er waren hippe cafeetjes, mooiere winkels, heerlijk eten en leuke strandtentjes. We dachten er zelfs over om als gezin weer terug te gaan naar Gaza, want daar woont toch iedereen van de familie.'

Maar nu zitten Fares' vrouw en kinderen vastgeklemd aan de televisie en zien de enorme schaal van vernietiging en bloedvergieten. 'Ik heb geen moment spijt dat ik mijn gezin daar heb weggehaald, ik heb wel spijt dat ik daar nu niet kan zijn. Hoe goed je contacten ook mogen wezen, als je ter plekke bent, kun je heel anders verslag doen, het lijden in het gezicht van de mensen zien, met ze spreken, meevoelen wat zij meemaken, in hun schoenen staan.'

Juist dat menselijke mist Fares bij Hamas. 'Terrorisme is wereldwijd hetzelfde. Ze delen dezelfde minachting voor het menselijk leven, de waarde ervan.' En dus offeren ze de inwoners van Gaza op aan hun ideologie.

Zelf wil Fares zo snel als mogelijk is terug. 'Ik ga zeker, want ik kan wel weggaan uit Gaza, maar Gaza gaat niet weg uit mij.'

<https://www.nd.nl/nieuws/buitenland/1198432/ook-de-meest-ervaren-journalisten-in-de-gazastrook-zijn-verbi>